

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:	Vidéken postai szétküld:
Egész évre . . . 12 frt	Egész évre . . . 14 frt
Fél évre . . . 8 "	Fél évre . . . 7 "
Negyed évre . . . 3 "	Negyed évre . . . 3.50
Egy óra . . . 1 "	Egy óra . . . 1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság“, főut 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. petit sor egyszer . . . 6 kr | Bélyegdíj külön . . . 30 kr
Minden következőnél . . . 4 | Nyilttér sora . . . 15

Szerkesztőség:

Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

A fekete lovagok.

Arad, márczius 13.

Igazolva vagyunk. A mit az „Aradi Közlöny“ eleitől fogva állított, hogy Apponyi és pártja s a vele szövetkezett Ugron-párt tulajdonképen az ultramontan reakció zsoldjában áll, hogy Apponyi a legveszedelmesebb politikai cselzővő, aki a hangzatos liberalis jelszavakat csak a közvélemény félrevezetése céljából hangoztatja, s lelkében, célzataiban gárdájával együtt éppen azok megvalósításának megakadályozására tör. Igazolva van ama határozott bátorságunk, hogy ezen súlyos, de fájdalom most már igazoknak bizonyult vádak nap-nap után hangoztattuk már akkor is, midőn a legtekintélyesebb szabadelvűparti organumok is szeltyiben dicsőítették Apponyi liberalizmusát, és a mellett emeltek szót, hogy a „nemzeti“ párt vezérével és pártjával szövetkezni kellene a szabadelvű programok keresztül vitele céljából. Igazolva vagyunk, midőn határozottan kimondtuk, hogy a „nemzeti“ párt-czim és politika szintén nem egyéb szemfényvesztésnél, s a hatalomra jutással ép oly kevéssé jut az eszükbe az illetőknek ezen politika megvalósításáért állásukat kockáztatni, mint a milyen léha rosszhiszeműséggel a szabadelvűség jelszavait programjukba vették. Igazolva van azon állításunk is, hogy Apponyi és a nemzeti párt azért támadott oly szörnyű vehemenciával a Wekerle-kormány ellen, mindjárt megalakulása után azért szította a fondorlatot a kormány pártjában, azért hazudozta tele a külföldi sajtót a legképtelenebb hírekkel, hogy a kormányt még az országos közvélemény megnyilatkozása, még a kultusz-budget vitája előtt megbuktassa, hogy szintvallania ne kellessék, mely ő rá magára és pártjára nézve is végzetessé lenne. Ettől való félelme nyert kifejezést azon párt határozatában, az övében és Ugronban is, hogy a kultuszvitánál az egyházpolitikai kérdések szönyegre hozása elkerültessek.

Apponyi azonban az ő terveivel megbukott; a közvélemény impozans erővel és egyhangúsággal proklamálta a szabadelvű reformokat; a „nemzeti“ és Ugron-párt pedig oly egyértelműséggel nyilatkozott az egyházpolitikai reformok ellen, hogy immár vége az ámitás kétszínű játékának. Az Apponyi-pártról az álarc leesett s nyílt sisakkal kénytelenek a nemzetellen és Róma mellett küzdeni, vagy — a b d i k á l n i.

Ezen az Apponyi-Ugron-Polonyi körül szövetkezett jezsuita pártra nézve végzetes fordulatról a megvársárolt ultramontan „nemzeti“ párti sajtón kívül az összes magyarországi sajtónak csak egy véleménye van, az, mely az Appo-

nyi-pártot és sajtóját egész nyíltan és határozottan az ultramontan reakcióval való titkos és immár nyilvánvaló lett szövetséggel vádolja.

A „Pester Lloyd“ vasárnapi vezérczikében a többi közt ezeket mondja: „Csáky gróf nagylelkűen hízelt az ellenpártnak, midőn azt állította róla, hogy az eddigi egyházpolitikai vitában egy hang sem emelkedett a mellett, hogy a magyar állam Róma egyoldalú felekezeti felfogása előtt kapituláljon, mert ezt a kiméletet fájdalom meg nem érdemelték. Ama jó urak bizonyára elég óvatosak, hogy Magyarország megalázkodását Róma diktatúrája előtt dekretálják, de jelenthet-e a javaslatok napirendről való levételének sürgetése egyebet, mint fegyverletételt? Hiszen ha a februári rendelet visszavonathat, a 68-iki törvény végrehajtása fölfüggeszthetnek, az anyakönyvek vezetése a papságnak meghagyatnék, és a házassági jog anomáliái fönntartatnának, ugyan mi kívánni valója maradna még Rómának? Idején van, hogy az ultramontanizmus eldobja álarcát. Elég a hazugság nyilvános életünkben, nincs szükség ujakkal szaporodniok. Ha megvan a bátorsága valakinek arra, hogy az ultramontanizmus érdekében harcoljon, legyen még arra is, hogy azt nyilván vallja. — Bármi vége és következménye legyen a mostani egyházpolitikai vitának, az a hatása mindenesetre meg lesz, hogy a nemzet és a művelt világ megtudja, mely magyar pártok között rakja az ultramontanizmus ocsmány madara a fészkeket? A „nemzeti“ párt az ő nagy nemzeti aspirációival, nagy nemzeti eszméivel és nagy nemzeti céljaival az egyik ilyen párt, a z Ugronfrakció a másik. Ha nem bizonyítaná is ama pártok fölszólt szónokainak többsége, mily szellem hatja át ezen „par excellence“ nemzetipártot, kitűnnék az mégis ama fanatikus tetszésnyilatkozatból, mely annak köréből minden ultramontan kitérést üdvözöl. Mentül képtelenebb egy ultramontan frázis, annál nagyobb tetszést arat. . . .

A „Neues Pester Journal“ egyik utóbbi száma ezeket írja: „Es számtalan jelenség bizonyít a mellett, hogy ez ellenzék mitől sem fél inkább, mint attól, hogy az a program, melyet ő is magának vall, keresztül vitetik, s mit sem óhajt hőbben, mint hogy a klerikalitás agitációnak sikerüljön a keresztül-vitel megakadályozása. A párt oszlopos tagjai ugyan nem merészkednek nyíltan fellépni a szabadelvű eszmék ellen (azóta már igen), de pártorganumaik állandóan cikkeznek a polgári házasság ellen, anélkül, hogy csak egyetlen illetékes hang megczáfolná őket. Az

őszintén liberális Eötvös ellen feltámadnak saját pártbeliei, s nyílt titok, hogy a parlament nagy része örömmel fogadná, ha a papság a kormány felett győzedelmeskednek. . . .

A „Pesti Hírlap“ban következőleg ír egy képviselő: „Mélyen elsomorító látványt nyújtott az ellenzéki pártok egy részének magatartása a vallás- és közoktatásügyi budget eddigi tárgyalása alatt. Nem szólunk az Ugronfrakciónól, a melyről régen tudva volt már, hogy teljesen szaturálva van ultramontan elemekkel, de annál visszatartóbb a függetlenségi és 48-as párt s a nemzeti párt egy részének viselkedése. Mind a két pártban a legszájasabb elemekből álló az a rész, a melyben kedve telhetik a legfeketébb klerikalizmusnak is. Színökből kikelve, fékvesztett szenvedélyvel tapsolják meg ezek az urak a szabadelvű egyházpolitika elleni támadást s nem pirulnak tüntetőleg demonstrálni a reakció oly gyászlovagjai mellett is, akiket még csak pár hónappal ezelőtt a bécsi udvari körök agenseinek titulálgattak. Az ellenzéki pártok némely elemeinek ez az önmagukról való megfélekedése annál deprimálóbb benyomást tesz a szemlélőre, minél flagransabb ellentétben áll az illető pártoknak hivatalos álláspontjával. Midőn a Wekerle-kabinet először fejtette ki egyházpolitikai programját, hozzájárult annak minden pontjához a nemzeti párt vezere s — ma mégis e párt néhány tagja üdvözli legszájasabban az ultramontanizmus szónokait! A függetlenségi és 48-as párt választási programjába felvette már a kötelező polgári házasságot, ennek a programnak alapján nyertek valamennyien mandátumot — s e pártnak egy része mégis elvakult dühvel szegül ellene az egyházpolitikai program megvalósításának! Gr. Csáky miniszter méltán állította mai beszédében pellengérré az egész ország előtt a politikai farizeizmusnak erut üzemeit. S csak igazságszeretetének adta bizonyosságát a függetlenségi pártnak egyik kiváló tagja, midőn a miniszter beszéde után így szólt: „Soha sem volt még kárhoztatás és elítélés, melyre inkább rászolgált volna, mint az, a melylyel gr. Csáky imént az ellenzék egy részét megbélyegzte.“

De maga a függetlenségi párt közlönye, az „Egyetértés“ is a következő fontos enuncziációval lepte meg a világot az ő vasárnapi számában, a függetlenségi párt értekezletéről irt közleményének élén:

„A mai bizalmas eszmecsere ugyan tárgyalanná vált, mert amaz egyes párttag (Polonyi) kielégítő magyarázatot adott, melyben mindenki megnyugodott, de azért

a párt tagjainak tulnyomó része elhatározta, hogy éber figyelemmel fogja kísérni a történéseket s ismétlések esetén megfelelő intézkedést tesz, hogy a párt egysége s a nemzet előtti tekintélye hasonló incidensekkel akarva vagy nem akarva ne csorbítottassék. A mai egyházzpolitikai kérdések más pártok kebelében is előidéztek a párttagok egyrészenek a nezetárnyalatokban való eltérését, de egyik párt egyik tagjának se jutott eszébe e körülményt a saját pártja elleni demonstrációra felhasználni, s ha tette például a kormánypártnál: az kötelességének tartotta a pártkörből való kilépést., Mi az »Egyetértés«, azon elvi kapcsolatnál fogva, mely bennünket a függetlenségi párthoz köt, hasonló esetben eddigi hallgatásunkat megszakítjuk, mert a nemzeti párthoz közelálló némely hírlapok meg nem szűnnek hónapok óta gyanusítani a függetlenségi pártot s ennek elnökét. E hírlapok közt vannak olyanok is, melyek köztudomás szerint nagy pénzzerővel dolgoznak oly forrásokból, a minőket nyilvánosságra nem hoztak. E gyanúsítási hadjáratért lehetetlen felelőssé nem tenni a nemzeti párt vezetését. Ma a nemzetnek a szabadelvű haladáshoz kötött nagy érdekei vannak kockán, ez érdekek ellen részben titkon szervezett nagy erők küzdenek.

Ime a leleptett Apponyi-párt, mint a fekete lovagok pártja.

Belföld.

Az egyházzpolitika mellett.

Temesmegyén kívül Jász-Nagy-Kun-Szolnok és Maros-Torda vármegye közönsége is most hallatta szavát a kormány egyházzpolitikai programja mellett. Mindkét helyen egyhangulag fejezték ki a helyeslést és szavaztak bizalmat a kormánynak.

A főrendiházból.

A főrendiház f. évi március hó 15-én, szerdán délelőtt 11 órakor ülést tart, melynek napirendjén van, az állami tisztviselők, altisztek és szolgák illetményeinek szabályozásáról és a megyei törvényhatóságok állami javadalmazásának felemeléséről, az országgyűlési képviselők tiszteletdíjának általános összegben leendő megállapításáról; az 1893. év első negyedében viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló 1892. évi XXVIII. t.-cz.

hatályának az 1893. évi május hó végéig való kiterjesztésétől szóló törvényjavaslatok érdemleges tárgyalása.

Jegyzői tanfolyam.

Hieronymi belügyminiszter, értesülésünk szerint, egy régen érzett szükségnek megfelelő, az országban nyolcz tanfolyamot fog felállítani jegyzők számára.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tudósítása. —

— március 13.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br.

Jegyzők: Molnár Antal, Hentaller Lajos.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Csáky Albin gr., Szilágyi Dezső.

Felolvasták és hitelesítették a mult ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja a kérvényeket. — Kiadták a bizottságoknak.

Következik

a vallás- és közoktatási költségvetés.

Terényi Lajos: A szóban forgó egyházzpolitikai kérdéseket a kormány teljes joggal és indokoltan vetette föl. A kérdések által elkingett tereken, különösen a családjogban annyi a zavar, hogy azokon okvetlenül rendet kell csinálni. Ehez kétség nem fér. Foglalkozik e kérdésekkel szemben a püspökök által elfoglalt állásponttal s azokat a memorandumokat, amelyeket a püspökök most világgá bocsátottak, bár jogosultnak elismeri, de kétségbe vonja részben igazságos voltukat, részben pedig azt, hogy különösen a néphez intézett felhívásoknak hasznos következménye volna. (Helyeslés jobbfelől.) Azt mondják, hogy a polgári házasság lazítja az erkölcsöket. Hát ez tévedés, mert azt már fényesen bebizonyították, még pedig statisztikai adatokkal, hogy de bizony sok helyütt éppen ellenkezőleg, a polgári házasság az erkölcsökre nemesítőleg hat. Ha a polgári házasságban nem is szerepel a házasság szentség jellegével, de annál szerepel szentség, az adott becsületszó szentsége. Csodálatosnak tartja, hogy az egyházzpolitikai kérdések megoldását, melyet az ellenzék mindig követelt, most még az ellenzék is kezdik ellenezni különböző ürügyek alatt. Ott van a nemzeti párt. A vezér mellette szól a reformoknak, pártja azonban hűtelenné válik hozzá s frontot csinál. (Nagy zaj balfelől. Ellenmondások. Igaz! Ugy van! jobbfelől.) Szakasztott úgy csinálnak, mint cselekedtek a sokáig követelt közigazgatási javaslattal, amelynek, amint a ház elé került, ellene fordultak. Ezt a taktikát már régóta ismerjük. Bizik azonban a közszellemben, amely az újításoknak soha sem vetett gáncsot. A költségvetést megszavazza. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Ugron Gábor nem érti, hogy a miniszter,

aki az elkeresztelési rendelettel nem tudott sikerre jutni, miként merészel a reformok egész sorával lépni a ház elé? Az elkeresztelési rendeletre nem volt szükség, mert elkeresztelések kölcsönösök voltak; eljárása különben alkotmányos volt. Az alaptörvény sem statuál kihágást és azt aztán a miniszter nem statuálhatja rendeleti uton. A miniszter tovább ment, nem érven el sikert az elkeresztelési rendelettel. Szóló elvben helyesli a reformokat. De mi értelme van a polgári anyakönyveknek, ha azokat az egyházi férfiak kifogástalanul vezették? De ha arról beszél, hogy a polgári anyakönyveket már januárban életbe lépteti, hát ki fogja azokat vezetni? (Zaj balfelől. Vajay István int, hogy hallgassák Ugront figyelemmel.) Ha külön emberekre bizzák, az millióba kerül; miért kiadni annyit, ha az nem szükséges? (Ellenmondás jobbfelől.) A képviselőház többsége helyesli a minisztert. De ez nem elég, kell többség a főrendiházban is és kell a korona hozzájárulása is. (Szórványos helyeslés.) A polgári házasság barátja, de csak a fakultatív házasságot fogadja el.

Károlyi Gábor gr.: Aunye, de generozus! (Zajos derűtség.)

Ugron Gábor: Idővel a fakultatív után hozzák be a kötelezőt is.

Károlyi Gábor gr.: Alljon be valamelyik szemináriumba! Ott beszéljen így! Gyalázat, hogy ellenzék akadályozza a liberalis eszméket! (Zajos derűtség.)

Ugron Gábor: Az állam érdekeit nem az egyéni szabadság rovására kell megóvni, hanem tessék azokat itt benn a lajdinándok ellenében és a külföldön érvényesíteni, azután kérjék a polgári házasságot. (Zaj és derűség.) Ország-világ tudja, hogy ez a javaslat a főrendiházban megbukik. A király sem adta hozzá feltétlen belcegyezését. Hát akkor miért izgatják föl a közvéleményt olyan kérdésekkel, amelyeknek sorsáról nincsenek biztosítva? A vallásszabadságról beszélnek és a katolikusoknak nincs autonómiájuk. És ebben az állapotban a miniszter Fenyvassy Ferencz határozati javaslatát fogadja el és nem azokat, akik záros határidőt tűznek ki a katolikus autonómiának létesítésére. Látható ebből, hogy milyen nagyon szavadelvi a miniszter és a kormány politikája. Ha volna katolikus autonómia s az kezelné a katolikus alapokat, akkor a congrua is rendeződne. De mindezekre nézve nincs szava a kormánynak, azért magát mégis liberalisnak mondja. Es még szemére vetik az ellenzéknek, hogy nem támogatják a kormányt munkájában. Nem fogadja el a költségvetést. Határozati javaslatot nyújt be, melyben kéri, állítsa vissza a kormány az elkeresztelési rendelet előtti állapotot, érvényesítse a szabad egyház és szabad állam eszméjét s csak azután álljon elő egyházzpolitikai reformokkal. (Helyeslések.)

Öt perc szünet volt, mely után szóltott

Vadnay Károly nem akar foglalkozni az egyházzpolitikai kérdésekkel. Csak ama nézetét nyilvánítja, hogy nálunk a családi jog egységesítésére sokkal nagyobb szükség van,

TÁRCSA

— Március 14. —

A szép Nadina Aradon.

— A vasárnapi hangverseny. —

Ugy is hívják, hogy az „orosz csalogány.“ Atyjától a Slaviansky nevet örökölte, de most már csak a Nadina maradt meg az öröklött névből. A szép Nadina — a s s z o n y.

Három éve láttuk utoljára s hallottuk csinos mezzoszoprán hangját az aradi színházban. Akkor fess, szívet megdobogtató karcu leányka volt, érdekes fehér arccsal és szőke fürtökkel, most, hogy újból láttuk, csinos és csókolni való ismét, meg van a régi karcusága, érdekes fehér arca és szőke frizurája is, de Nadina több, mint akkor volt. Azóta szerzett egy érdekes, pikáns kalandot s ennek révén egy — férjet.

Ez a kaland rövid. Atyja, az öreg Slaviansky d' Agreoff orosz nemzeti énekkarából megszökött. Ugyanekkor eltűnt a — tenorista is. Azóta Nadina és a tenorista férj és feleség. Szerveztek egy új társulatot s most muszka szóval, muszka nótával megint csak köruton vannak. Azonban Nadina óvatosabb volt, mint atyja. Társulatához magán kívül egyetlen nőt sem szerződtetett, nehogy valamelyik utánozni találja a — tenorista regényét.

Vasárnap délután 5 órakor folyt le a kon-

czert a „Fehér Kereszt“ nagytermében. Sokan jelentek meg, nők, urak, Arad csaknem teljes előkelősége. Kíváncsiak voltak a három év előtt látott gyönyörű orosz szépségre, de még többn a férjre, az irigykedéssel emlegetett tenoristára. Zsutfolásig megtelt a lokalitás s így nem csoda, ha Pohl bátyánk muszka rendszer szerint az összes számozott ülőhelyeket felforgatta s mindenki ott telepedett le, a hol birt.

Az emelvényre ökölnyi kis fiszharmóniumot helyeztek, a mely előtt piros lepellel leborított, négyszögű zsámoly állott Nadina kisasszony részére. A teremben zsbongás, élénk diskurálás támad. Mindenki az ajtókra meresztli szemét, honnét fog bejönni az orosz csalogány és férje, a sokat emlegetett tenorista.

A baloldali szárnyas ajtó belökődik. Általános csend, feszült érdeklődés. Jön először egy csomó apró muszka, 13 darab, kettősével. Sárga nadrágba, fehér, kék és piros, talárforma öltözékbe és sárga csizmába vannak öltöztetve. 6—12 évesek, kettő valamivel idősebb. Fejükön fekete, piros tetejű kucsma, oldalukon színes öv. Jobb kezüket a csipőre teszik, elhelyezkednek a pódium két oldalának előterén s meghajtják magukat. Azután lépnek erős, tagbaszakadt legények, tipikus széles arccsal, a legtöbbje hosszúra növesztett hajjal, akként öltözve, mint az aprószentek, csak csizmájuk fekete s a talár rajtuk sötétbe

játszó violaszin. Vanköztük egy öszbe borult bácsi s egy lengő szakállas, komoly képű magas alak.

Ismét nyílik az ajtó s hasonló öltözékben jön egy, a többinél intelligensebb kinézetű, beretvált arcú, kissé kopasz, jó pohos, de azért elég csinos és szép legény. Góth Sándorra emlékeztető lépésekben egyenesen a fiszharmóniumnak tart s előtte letelepszik. A termen pillanat alatt végigsong a kielégített várakozás hangja:

— A tenorista! . . .

— A férj! . . .

Mindenki öt nézi, mindenki róla beszél.

Egy kis szinpadí fogásra emlékeztető pauza s az ajtó njból nyílik. Egyedül, de legutoljára jön a szép Nadina. Felharsan a taps. As énekkar leveszi a kucsát, míg a „direktorné“ az emelvényre lép s meghajtja magát a közönségnek. Fején csipkével letakart, arasznyal kivarrott fehér kucsma, derekán hattyu prémes, biborpiros hosszú kabát, alatta gyöngyös, csillogó üveggyémántos és drágaköves ruha, mely apró lábait is eltakarja egészen. Ajka mosolyog s a mint véget ér a meleg taps, lassan végigjárta szép s zemeit emberein, mintha azt nézné, helyén van-e mindenik s nem veszett-e el utközben egyik vagy másik ökölnyi muszka-palánta. Aztán fehér kezecskéjét vezénylésre emeli, a fiszharmónium bugása hallik s — kezdődik a koncert.

mint esetleg a vallások egységesítésére. Rátér az egyetlen tárgyra, a melyet maga elé tűzött: a februáriusi rendelet védelmére. Félháborító dolog az, hogy a bűnösök kiáltanak az ártatlanokra. Ez a rendelet egy más szentesített törvény végrehajtására irányul. Köztudomású dolog, ha nálunk a felekezeti izgatás felütötte fejét s ha ez egyiket levágják, nő helyette másik. Az antisemitizmuson kezdődött, s míg ez a fej lehullt, nőtt helyette másik. Bizonyosság erre, hogy a hol most a képviselőkből reversálások kezdtek, ott dühöngött annak idején az antisemitizmus. Hisz, hogy a mint az antisemitizmust kiirtották, úgy czéla épp úgy elfogják tüntetni a mai felekezeti villongásokat. A költségvetést elfogadja. (Zajos helyeslés jobbról.)

Polonyi Géza: Hivatkozik Lengyelország történetére, a melyet felekezeti villongások vezettek pusztulásra. Igyekezünk levétközni minden felekezeti jelleget. Reanumálni kívánja az, hogy mi az ő egyházpolitikai programja. Híve a vallásszabadságnak (éljenzés jobbról), híve a kötelező polgári házasságnak (éljenzés jobbról), híve az állami anyakönyvezetésnek. (Éljenzés jobbról.) Rátér a főpápok feliratára. Idézi azt a passzust, a melyben a főpapság kifejti, hogy a reformok által a trón iránti hűség és haza iránti szeretet lesz megingatva. Sajnálja, hogy alkotmányos országban a főpapság nem a törvényhozáshoz, hanem az uralkodóhoz fordul.

Károlyi Gábor gr. Éppen úgy mint az előzők. (Derült.)

Polonyi Géza: házasságnak első kérdése nem vallás, hanem a szeretet. Ha más nem volna a polgári házasság mellett, szól az az egyetlen tény, hogy Erdélyben a nemzetiségeknek azért nem kell a kötelező polgári házasság, mert ez közelebb hozza őket a magyar államhoz. De ha nem így volna is, a katolikusok mindenkor tudtak áldozatot hozni a hazáért. A zsidók recepcziójáról szólva, nem akar belemenni abba, hogy a zsidók mutassák be dogmáikat. Ez nem kivételes álláspont, ez megkövetelhető minden felekezettől. Ha nincs vallásszabadság, nem helyes, nem opportunus e recepczióval foglalkozni. De van egy eset, a melyben korrekálna a recepcziót s ez az, hogy a zsidóság legyen egyszer már magyar. Nem beszél a tiszteletré méltó kivételekről, mint Rosenberg Gyula és Visontai Soma képviselőtársaim.

Visontai Soma: Bókolni akar.

Polonyi Géza: Nem szokásom a bókolás. (Zajos derült.) Igen is, megadja recepcziót, de csak a magyar zsidóknak.

Budapest, márczius 13. (Saját tudósítónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sürgönyzi:

Polonyi beszéde további folyamán kijelenti, hogy Csáky egyházpolitikájában hajlandó Beksitscsel egyetemben 50 perczentre kiegészíteni. Utal arra, hogy nem-

Magától értetődik, hogy ez a társulat közelről sem oly érdekes, oly nagyszerű, mint az öreg Slavianskyé volt. Annak csak gyenge másolata, ámbar ebben is van egy-két kiváló hang, különösen egy hatalmas, erős basszus. A műsor is egészen a régi. Többnyire mélabus, csendes orosz dalok (melyhez hasonlókat gyakran énekel a mi román népünk), koronkint vigabb menetű részletekkel tarkítva. A szép Nadina folyton mosolyog, szólókat énekel csinos, jól iskolázott csengő hangon. A közönség minden számot megtapsol s a gyönyörű menyecske minden szám után hátramegy mosolyogni és diskurálni a fiszharmonium előtt ülő, komolyképi legénynyel. Pláne az első és második rész közötti szünetben a jobb oldali szobába megy s oda is követi a fiszharmoniumos gavallér. A hallgatók soraibau újból felzsong a csendes suttagás:

— A tenorista! . . .

— A férj! . . .

Énekelnek tovább kellemes, kifogástalan összhangban. Egyszerre ismerős akkordok hallatszanak. A közönség élénken figyel . . . Mi ez? . . . Csak nem? . . . De igen! . . . A R á k ó c z y i n d u l ó. A szép Nadina viszi benne a primet, a többiek kísérik. Az induló szövegéből kihallik itt-ott a „R a g o t z i“ szó, ámbar nemcsak a szöveg, de a zene - l e f o r d i t á s á n i s a l a p o s a n m e g é r z i k a z o r o s z, l a s s u é s g y e u g é n l e l k e-

csak a katolikus püspökök, de a reformátusok is türelmetlenek.

Csáky Albin visszautasítja Polonyi vádját. Ő csak azon függetlenségeket vádolja elveik megtagadásával, kik a reformokat most ellenzik.

Rosenberg Gyula statisztikával igazolja, hogy a zsidók magyarok.

Tisza István kijelenti, hogy Polonyi tévesen vádolta őt türelmetlenséggel. (Az ellenzék Tisza Istvánt zajosan szakította félbe.)

Beksics Gusztáv kikelt Polonyi ellen, hogy neki ne csak 50, de száz perczentet higgyen el abból, amit mond.

A vitát holnap folytatják.

Időjárás.

Légneműs: reggel 7 órakor 786.4 mm., délután 2 órakor 765.0 mm. **Hőmérsék:** reggel 7 órakor C° + 1.1, délután 2 órakor C° + 12.3. **Szél iránya és ereje:** reggel 7 órakor DK. 4, délután 2 órakor D. 6. **Felhőzet:** reggel derült, délután derült. **Csapadék** az utóbbi 24 órában: 0.

Vizjelzés.

1893. évi márczius hó 13-án reggel 8 órakor észlelt hőmérsék. időjárás, marosi vizállás.

Észlelési állomás	Hőmérsék C°	Időjárás	Vizállás
			cm-timétr.
Branyicska	+ 1°	derült	+ 82
Arad	+ 4°	derült	- 26
Makó	+ 5°	derült	+ 103

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
A - jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
Arad, 1893. márczius 13.

A m. kir. folyammérnöki hivatal.

Időjósítás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Márczius 14. —

Enyhe. — Száraz. — Éjjeli fagy.

H I R E K.

Márczius 14. Kedd. Róm. kath. naptár: Mathild. — Protestáns naptár: Zakariás. — Görög-keleti naptár (márczius 2.): Hesychius. — A nap két óra 16 perczkor, nyugszik 6 óra 3 perczkor

Kölcsey-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3-4-ig és pénteken 11-12-ig. Helyiség: polgári iskola földszin.

Márczius 15. Hazafias ünnepély a városházán délelőtt 1/2 10 órakor.

Márczius 15. Az aradi szabadságharcsi ereklyemuseum megnyitása délelőtt 11 órakor.

Márczius 18. Katonai lövésár Aradon.

Márczius 18. Az aradi „Maros“ evezős egyesület közgyűlése délután 6 órakor (Gazdasági Takarékpénztár.)

Márczius 19. Thomson Caesar hegedűművész és Kahlig Róza énekesnő hangversenye (Fehér Kereszt.)

Márczius 19. A gymnáziumi „Petőfi önképzőkör“ ünnepélye délelőtt 10 órakor.

sítő tempó. A publikum azonban zajosan tapsol, éljenek, tombol s az indulót megújrázzák. A szép Nadina visszamegy a fírharmóniumhoz s onnét mosolyog, ott diskurál.

— Ej, mennyire szeretheti a férjét!

— Nem csoda, csinos legény.

Ez a közönség véleménye.

. . . A koncert folyik tovább. A szünetközt előadott remek templomi karének felmelegíti a publikumot. Végül az „Ei Ouchnem“ andalító, mind jobban csendesedő akkordjai vesznek el a légy zümmögését is kitüntető némaságban. A közönség tapsol . . . s vége a koncertnek. Nadina most nem énekel magyar dalokat.

Egy minden lében kotnyeles öreg ur oda lép az emelvényhez s rossz francziasággal meginterwievölja a társulat egyik férfi-tagját.

— Az ott a férje?

— Nem.

— A tenorista?

— N e m.

— Hát hol van?

— M o s z k v á b a n — . . . felel szintén

rossz francziasággal a bamba legény.

. . . Ej, ej, megérjük, hogy a szép Nadina újabb regény küszöbén áll s szervez — még egy orosz daltársulatot. — ss.

Márczius 19. Az aradi tornaegyesület közgyűlése délelőtt 10 órakor (Városháza.)

Márczius 22. Az aradi vendéglősök és kávéosk ipartársulatának közgyűlése délután 3 órakor (Városháza.)

Márczius 25. Az aradi dalegylet hangversenye Lippán.

Márczius 26. A kereskedő ifjak közművelődési körének közgyűlése.

Márczius 26. Az aradmegyei hitelegylet közgyűlése délelőtt 10 órakor (Gazdasági Takarékpénztár.)

Márczius 31. Az aradmegyei községi és körjegyzők közgyűlése.

Meghívás.

Aradváros polgárai hazafias lelkesedéssel óhajtkák az idén is 1848. márczius 15-én nek, nemzetünk újjászületésének évfordulóját megünnepelni.

A vértanuk városának polgársága ez alkalommal is bebizonyítani igyekszik, hogy a szabadság iránti szeretet és ragaszkodás élénken él lelkében. Igaz tisztelettel viseltetünk azon nemes eszmék iránt, melyek negyvenöt év előtt a nagy és erős Magyarországot megalkotották.

Mindannyian őszinté örömmel teszünk tanúságot arról, hogy méltó örökösai vagyunk azon evangéliumnak, melyért az előzők küzdöttek.

Aradváros polgársága 1893. évi márczius hó 15-én délelőtt fél 10 órakor a városháza dísztermében nemzeti ünnepélyt rendez, melyre Aradváros és megye összes hivatalai tisztviselőkarát, a tanintézetek tanárait, tanítóit, az összes tanulóifjúságot, valamennyi társulatot, egyesületet, asztaltársaságot és Aradváros n. é. közönségét hazafias tisztelettel meghívjuk.

A „kegyelet-bizottság“ nevében:

Lukácsy Miklós,
b. elnök.

Sallay Béla dr.,
b. alelnök.

Kovács Vincze,
b. jegyző.

Az ünnepély sorrendje a következő:
Márczius 14-én este fél 8 órakor t a k a r o d ó.

M á r c z i u s 15-é n.

1. Elnöki megnyitó, elmondja: **Lukácsy Miklós.**

2. „S z ó z a t,“ énekl: az áll. tan. képz. intézet ifjúsága.

3. E m l é k b e s z é d, irta és elmondja: **Szondy János** áll. tan. képz. intézeti tanár.

4. „H y m n u s,“ énekl az állami tanító képz. intézet ifjúsága.

5. Z á r s z ó.

6. Sorakozás a városháza előtti téren és zenekíséret mellett a vértanuk szobra elé való vonulás.

7. Az aradi dalegylet éneke.

8. „N e m z e t i d a l,“ szavalja: **Góth Sándor** sziuművész.

9. Az aradi dalegylet éneke.

10. D. u. 3 órakor a szabadságharcsi muzeum megnyitása.

— **A hivatalos lapból.** Ő császári és apostoli királyi Felsége f. évi február hó 19-én Bécsben kelt legf. elhatározásával: dr **Markussovszky** Lajos vallás- és közoktatásügyi nyugalmasított m. kir. miniszteri tanácsosnak az egyetemi tiszteletbeli orvostanári czimet méltóztatott legk. adományozni.

— **Márczius tizenötödike.** Fordulópont a magyar nemzet történetében, oly fordulópont, mely utat nyitott az édes anyanyelv, a bübajos magyar szó szabad szárnyalásának, oly nap, mely hozsannával fogadott új szülöttet hozott a világra, a — s z a b a d s a j t ó t. A lelánczolt oroszán megrázható sörényét, s emelt fővel kiálthatott a pusztasivatagba: „Alvók! Ébredjétek!“ S a szó hatott. A nemzet éledni kezdett a hosszú dermedésből, de mire örvendhetett volna a kinos álomból való édes ébredésnek, már a béklyók csörgését hallotta, mit kezére akart verni az idegen. A márczius 15-iki káprázatos álom azonban élénken emlékében maradt minden igaz magyarnak, az után vágyott, azért küzdött, azért festette vérével az anyaföldet — s hálátlanság volna tőlünk, utódoktól, kik ezt az álmat meg-

valósulva látjuk, elfelejtkezni az örökemlékü napról. Örömmünnepet ül holnap a nemzet, az édes szabadság örömmünnepét. S Arad város polgársága minden bizonynyal az első lesz úgy a szívből jövő lelkesedés, mint az ünnep imponans rendezésében. A mai esti kivilágításra vonatkozólag itt adjuk a felhívást, mely a közönséghez van intézve. — A „kegyelet-bizottság“ hazafias tisztelettel kéri Arad polgárságát, sziveskedne a márczius 14-iki t a k a r o d ó alkalmával (este 7 órakor) ablakait kivilágítani, 15-én pedig házaikat fellobo-gozni. A fáklyasmenet a következő utcákon keresztül fog eihaladni: Indulás este fél 8 órakor a tűzorségi laktanyától a D e á k F e r e n c z-, T e m p l o m-, K ö l c s e y-, B a t t h i á n y i-, S z é c h e n y i-utcákon át a Főúton a sétater végéig, azt megkerülve a vá-rosháza elé; itt megállás, majd az A n d r á s s y-téren haladva a S z a b a d s á g-tér megkerülése, a vértanuk szobra előtt megál-lás. A vértanuk szobrától az A s z t a i o s S á n d o r-, S z e n t-P á l-utcából a B o c s k a y-térre, onnan a T ö k ö l y i-, R á k ó c z y-, F o r r a y-utcákon át a T ö k ö l y i-téren keresztül a tűzorségi laktanyához.

— Aradváros pénzügyi bizottsága ma dél-után 4 órakor ülést tart, melynek tárgyát több fontos ügy között a z á r s z á m a d á s o k felülvizsgálása, a v á r o s i p é n z e k n e k az egyes pénzügyintézeteknél való elhelyezése és a helybeli ipar- és bankvállalatok r é s z v é n y e i á r k e l e t é n e k megállapítása fogja képezni.

— A szabadságharczi ereklyemúzeum meg-nyitása. A szabadságharczi emléktárgyak or-szágos múzeumának f. hó 15-én d. u. 3 ó r a k o r t a r t a n d ó ünnepélyes megnyi-tására a Szomszédos törvényhatóságok, itteni egyletek, testületek és társulatok részéről már többen bejelentették képviseltetésüket. A Kölcsey egyesület ez alkalomból este 8 órakor a Wittmann-féle helyiségben étlap szerinti társas vacsorát rendez, — melyre a t. közön-ség ez uton tisztelettel meghívatik a rendező-bizottság által.

— Regénycsarnokunk folytatása a mai szám-ból helyszüke miatt maradt ki, miért olvasóink szíves elnézését kérjük.

— A korcsolyázó-egyesület választmányi ülése. Édekes dolgokat tárgyalt a közkedvelt-ségű és virágzó egyesület a tegnapi választ-mányi gyűlésén, melyet a kaszinó-egylet helyi-ségében P a r e t z György elnöklete alatt tartott. Az elnökön kívül jelen voltak T e d e s c h i Viktor, ifj. N a c h t n é b e l Ödön, T e n n e r József és B o r o s V i d a. Előadó Tedeschi Viktor felolvasta az előző ülés jegyzőkönyvét s azután jelentést tett a pénztári állásról. Bevétel volt 2773 frt, kiadás 2385 ft, pénztári készlet 388 ft. Ezen ered-mény annál öröndetesebb, mert a tó mélyítés és más az utóbbi években szükségessé vált tetemes beruházások költségeiből még fennma-radt 1100 frtnyi adósság is teljesen törlesztve lett, s ma az egyesületnek semmiféle terhei sincsenek többé.

Az előadó igazgató jelentéséből kitűnik továbbá, hogy a lefolyt évadban az egyleti tagokon kívül 1830 személy váltott jegyet a jégre és 193 pár korcsolya kölcsönöztetett ki. A régi tagok közül különféle okokból 26-an léptek ki, míg ezek ellenében 72 új tag véte-tett fel, úgy hogy 46 új taggal gyarapodott az egyleti tagok létszáma.

Legfontosabb tárgya volt az ülésnek a foganatba veendő átalakítása a korcsolya pavilonnak. Ugyanis a tó mélyítése folytán annak felszine eredeti állásához képest 180 centiméterrel szállott alább, s a lejárási a tohoz ennek következtében annyi nehézségeket okoz, hogy az épület földszintjét, a mennyre csak az ala-pozás, megengedi okvetlen le kell szállítani. Ezzel egyidejűleg a földszinti előcsarnoknak

a tó széléig leendő kibővítése is ajánlatossá vált, annál is inkább, mert ez által az eme-leti terem is tetemesen kibővülne, s az abban időző közönségének minden oldalról szabad kilátása nyílnék az egész tóra. A költségek előleges hozzávetés alapján 2000 ftra tehetők. A választmány az átalakítás haladéktalan fog-a-natba vételét elhatározta s a tervvázlat és költségvetés készítésére ifj. Nachtnébel Ödön választmányi tagot kérte föl.

Egyidejűleg a tó partjának szabályozása és kikövezése is szóba került, mely újabb 2000 frtnyi költséget igényelne. Ezen munká-lat végrehajtása azonban a jövő évre halasz-tatott.

Végül határozatba ment, hogy a javítás alatt levő szandolinokból kettő kiselejteztetik, helyettük pedig négy újabb lesz készitendő, egyben pedig Tedeschi Viktor igazgató megbí-ztatott, hogy két bádóg csolnakkal B u d a p e s t r ő l leendő beszerzése iránt intézkedjék.

— Ujabb adományok a szabadságharczi ereklye múzeum részére: S c h ö p k e s z Ede dr 50 frt, N i k o d é m János 50 frt, aradi első takarékpénztár 30 frt, Ipar és népbank 50 frt, Aradmegyei takarékpénztár 50 frtot adományoztak, melyért az elnökség e helyen is köszönetet mond.

— Arad redout-ja. Az aradi polgári taka-rékpénztár, városunk e jőnevű pénzintézete a közönség közóhájának tett eleget akkor, mi-kor a városhoz méltó, a modern igényeket minden tekintetben kielégítő szálloda és re-deut építését elhatározta. Az épületre több-féle tervezett lesz kidolgozva, melyek közül a legcélszerűbbet pályadíjazták és akceptál-ják. Az építkezési költségekre a vasárnapi közgyűlés kétszázötvenezer forin-t o t s z a v a z o t t m e g, mi a körülmények-hez képest háromszáz ezerre lesz emelve, ha ugyanis a központi fűtés, és a tervbe vett villa nyvilágítás is l é t e s ü l. Az építkezéseket még ez év folya-mán megkezdik, hogy az é p ü l e t a j ö v ő é v n o v e m b e r é b e n a k ö z h a s z n á l a t n a k á t e n g e d h e t ő lesz. Az egészséges gondolat a közönség minden rétegének osz-tatlan tetszésével találkozott, miután mindenki érzi egy ily közhasznú épület szükségességét.

— Uj miniszteri biztosság. A földmivelés-ügyi m. kir. miniszter a ragadós tudólob kiirtásáról szóló 1893. évi II. t. czikk alapján teendő intézkedések közvetlen vezetésével és felügyeletével L i p t h a y István miniszteri tanácsost bizta meg, s e czéliből őt miniszteri biztossá nevezte ki.

— Megyebizottsági tagválasztás. A gyoroki járásban a múlt év december 21-én megtar-tott törvényhatósági bizottsági tagok választása alkalmával tudvalevőleg a bizottsági ta-gok az ultrarománok köréből kerültek ki, a példátlan izgatás következtében, melyet ott egyes dákorumán vezetők véghezvittek. Ezt a választást azonban a felsőbb hatóság alaki hibák miatt megsemmisítette s új választást rendelt el, mely szombaton történt meg. Ez alkalommal az ultrák teljes veresé-g e t s z e n v e d t e k, a mennyiben jelöltje-ikkel szemben — írja levelezőnk — kéthar-mad többséggel bizottsági tagoknak a követ-kezőket választották meg: T a b a j d y Gyula gyoroki jegyzőt 114, P á l y a Mátyás róm. kath. plébánest 113, M o n t i a Izaiás kuvini jegyzőt 113 szavazattal hat évre, S z e r b Vaszilie kuvini jegyzőt pedig 109 szavazattal három évre. Ezekon kívül kaptak még az első csoportban (hat évre) M a n g r a Vazul 50, dr P o p a Gyorgye 50, dr P o p István 50 és M ó c z Tódor 1 szavazatot, a második csoportban pedig (3 évre) L u n g u Miklós 52, P á l y a Mátyás 1 és K a u f m a n n Ja-kab 1 szavazatot.

— Sokadalom. Bámulatos városez az Arad. Ünnepeken, vasárnapokon csak egy ontja ma-gából a publikumot, mint a méhkas a rajt s

mi, kik a nyüzsgést, mozgást látjuk, kez-in-ket összecsapva kérdezzük, honnét ez a tö-méntelen sok ember a nap minden percében, pillanatában? Idegen halandó el sem hinné, mily élénk a mi rohamosan haladó városunk s egy és ugyanazon időben több helyre, számra nézve is még imponans közönséget tud eljut-tatni. Például felhozzuk a legutóbbi vasárna-pot. Délelőtt a hivatalok, üzletek nyitva, min-denikben pezsgő eleveuség. A polgári taka-rékpénztár üléstermét szünültig megtöltik a részvényesek. Ugyanekkor a főtér embertö-megtől hemzseg, a templom zsufolásig tömve, a kávéházakban egymás kezéből kapdossák a lapokat, a sörházban nem lehet ülőhelyhez jutni. Ebéd után megindul az emberáradat. Az Andrassy-uton leszeritják a sétálót az aszfaltról. A kávéházak egymásután megtelnek, fél 4-kor a színház zsufolásig van emberrel, gyerekekkel, a nélkül, hogy a külső kép legcese-kélyebbet is változott volna. Pohl előtt oldal-balokések arán lehet feljutni a „Kereszt“-be, meghallgatni a szép Nadinát, kit szinten óri-ási közönség fogad. Még a karzatok is telve. Az esti korzó ismét nyüzsgő. 7 órakor egy-más hátán keresztül töri magát a nép a szin-házba, a hőség fullasztó az utolsó talpalatnyi térig megszállott ülő és állóhelyeken. 9 órakor Wittmannal, Nagy Lajosnál aranyért sem kapsz asztalt. Pedig a publikum java része még 10 óra után jön ide színházból. A keres-kező ifjak koncertjén zsufolt ház. . . s így megy ez késő éjfélig, míg a nyüzsgés lecsen-desül. Éjféli után vidáman kaczagó kisebb cso-portokban tér nyugodni a töméntelen nép, melyet utjában csak itt-ott akaszt meg egy-két, polgári kimenőről rózsás alaphangban és faltámogatás közt odébb bandukoló sötét alak. . .

— A telefon-díjak leszállítása. A kereske-delmi miniszter az állami kezelésben levő vá-rosi és környékbeli távbeszélő hálózatok előfi-zetési díjainak leszállítását határozta el. Áp-rilis 1-től kezdve a közhasználatu távbeszélő hálózattal bíró városnak, hogy az egy és ugyanazzal a közhasználatu távbeszélő háló-zattal összekapcsolt szomszédos városoknak (pl. Arad-Ujarad) beiterületén belül az előfi-zetési díj magánfelek részére havi 6 frt helyett havi 5 frt, állami, törvényhatósági, városi, községi és egyházi hatóságok, valamint jóté-konyczélu és közintézetek részére az eddigi évi 36 frt helyett 30 forint, egyesületek ven-dégülők, kávéházak és egyéb nyilvános jel-legű helyiségek részére az eddigi 12 forint helyett havi hét forint ötven krajczárban ál-lapittatott meg.

— Aradi zarándokok. XIII. Leó pápa öt-ven éves püspöki jubileuma alkalmából a Csa-nádegyházmegye területéről egy nagyobb za-rándok-csapat indul ápril hó 5-ikén Budapest-ről az örök városba. A zarándokok között van-nak hivatalnokok, kereskedők, magánzók, ipa-rosok és számos hölgy. A zarándok-utra eddig a Csanád egyházmegyéhez tartozó városokból és községekből a részvételeire jelentkeztek: Temesvárról 278 egyén, Szegedről 213 egyén, A r a d r ó l 164, Makóról 170, Versegről 96, Fehértéplomról 87, Lugosról 50, Karánsebea-ról 48, Orsováról 74, Nagy-Becskekről 96, Nagy-Kikindáról 61, Oraviczáról 55, Károly-falváról 66, Battonyáról 34, Merczyfalváról 24, Hidegkutról 37, Freidorfról 16 és Zsombolyá-ról 39 személy.

— Egy örült verengzése. Borzalmas eset történt vasárnap este 6 órakor Aradon az Öz-utca 27. számú ház udvarán. R a d u Deme-ter pénzügyigazgatósági irattárnokon ugyanis már huzamosabb idő óta a csendes örület je-leit észlelte családjá és kezelő orvosa I s s e k u t z László dr. A boldogtalan utóbb üldö-zési mániába esett s tegnapelőtt délután egy rohamtól üzve, M a r o s - u t c a 2. számú házban lévő lakásáról az Öz-utczába ment lakást nézni. A 27. számú házba bement s mert a házmaster nem volt otthon, hogy neki a lakást megmutathatta voln, bevérte botjával az ab-lakot és rettenetes lármát csapott. A zajra kijött a háztulajdonos s rendreutasította. Radu nem tágitott. Szerencsétlenségére ekkor vető-dött be az udvarra S z i b i g Ede tüzoltó s

igyekezett ő is lecsillapítani a lármázót. Radu erre neki rontott s egy kezében maradt bot-szilánkot Szibig állala alatt nyakába döfött s őt életveszélyesen megsebesítette. Szibig nyakából özönlött a vér, a nép egy pillanat alatt az udvarra tödült s Radut, a ki nem is akart menekülni, elfogták s a rendőrségi zárkában helyezték el. A szerencsétlen, a kinek az a mániája, hogy a zsidók meg akarják ölni, egész éjjel a marseillet énekelte s azzal igyekezett vigasztalni a mellé rendelt két rendőrt, hogy máskor majd alhatnak. Posgay Lajos dr főorvos és Leitner Ernő dr kerületi orvos tegnap vizagálták meg Radut s rajta az elmezavar kétségtelen jeleit konstatálták s intézkedést tettek, hogy a szerencsétlen valamely országos tébolydában nyerjen elhelyezést. Szibig a nagy vérvesztés s veszélyes sebe miatt élet és halál között lebeg. Radu nős és családos ember. Az ügyet a kihágási bíróság áttette a vizsgálóbírósághoz.

— **Kisjénőn soroznak.** Tegnap kezdték meg a kisjénői járás hadköteleseinek sorozását. A sorozó bizottság élén polgári részről Takácsy Sándor dr megyebizottsági tag működik.

— **Illetékességi kérdés.** A pénzügyigazgatóságtól egy vitás kérdésben tettek felterjesztést a miniszteriumhoz. Többször előfordult már az az eset, hogy csanádmegyei jövedéki ügyekben sem szegedi, sem az aradi törvényszék magát illetékesnek nem tartotta, ennél fogva Csanádmegye teljesen ki van szolgáltatva a csempészeknek, s ez a megye valószínűleg menedékhelye is a csempészeknek. Most már a pénzügyminiszter és az igazságügyminiszter együttesen fognak dönteni afelett, vajjon a szegedi, vagy az aradi, avagy esetleg mindkét törvényszék illetékes a csanádmegyei jövedéki ügyekben.

— **Az aradi kereskedő ifjak közművelődési köre** vasárnap este sikerült hangversenyt rendezett a Vass szálloda dísztermében, mely zsúfolásig megtelt meghívott közönséggel. A műsorozat első számát Mendelsohn: Trió I. és II. tétel töltötte be, melyet Flesch Krausz Berta precíz zongorakísérete mellett Mayer Ede (hegedű) és Nitsch Adolf (gordonka) játszottak le. A trió után Harabovszky Lajos ügyesen olvasott fel egy apróságot a „Polgári házasságról“. Felolvasót és a szerzőt megtapsolták. Kövessy Albert adta elő aztán általános tetszés mellett a „Szeretem a nőket“ című utesy monológot. Legkitünőbb pontja volt az estélynek Haraszti Hermin szavalata. Heine: „Kewlári bucsu“ című költeményét adta elő, helyes alaphangból kiindulva, átérzve és lendülettel. Kövessy Iványi Mariska énekelt ezután bájjal, kedvesen egy egyveleget. Különösen a kipi-kopikopi nótá tetszett. Maresch: triójának Flesch Krausz Berta zongorakísérete mellett lejátszásával szolgáltak reá a közönség tapsára Mayer Ede és egy fiatal, de nem kevesebb ügyes hegedűs, Glück Henrik. A triót meg kellett ismételn. Végül Kövessy Albert énekelt el egy „oh hogy pukkadjon meg“ refrénű kuplét falrezegetető kacajt keltve. Hangverseny után társas vacsora, majd késő hajnali órákba nyúló kedélyes táncvigalom volt. Az első négyest 60 pár tánczolta. A tánczban a következő hölgyek vettek részt:

Asszonyok: Kövessy, Haraszti Hermin, Keppich Zsigmondné, Flesch Berta, özv. Krausz, Löwinger Gyuláné, Morgenstern Gyuláné, Weinberger Ferenczné, Popper Károlyné, Ungar Arminné, Schlesinger Henrikné, Inguszné, Weisz Adolfné (Uj-Arad), ifj. Jiraszekné, Lichtig Hermanné, ifj. Reicher Károlyné, Seiderné, Weiszfeld Adolfné (Kovácsné), Steinitzer Arminné, Fränkelné, Meixnerné, Meister Adolfné, Mairovitz Adolfné, Herzog Miksáné, özv. Oppasitzné, özv. Herzogné, Landau Semáné stb.

Leányok: Krausz Paulin, Schauer Szida, Berger Verona, Gaál Irén, Keppich k. a., Gruber Vilma, Mairovitz Fanny, Weinberger Etel (Szatmár), Kulcsár Irma, Weisz Gizella (Fönlak), Weiszberger Róza, Meister nővérek, Szilágyi nővérek, Fränkel nővérek, Groszmann Hermin, Oppasitz nővérek stb.

— **Nem kamatozó, üzleti váltó követelések után** tőkekamat adó ki nem vehető. Több keresk. és iparkamara, ezek közt az aradi is, panaszt

emelt a miniszteriumnál, hogy nem kamatozó váltókövetelések után is kivettetik a tőkekamatadó. A pénzügyminiszter ut az ily panaszok megelőzése és egyöntetű eljárás elérése végett rendeletet intézett a pénzügyigazgatóságokhoz, melyben meghagyja, hogy miután a bíróságok előtt beperesített és telekkönyvileg nem biztosított kereskedelmi váltókat a tőkeelhelyezés céljából kibocsátott váltóktól rendszeren nem lehet megkülönböztetni, — ezen váltókövetelések kamatjövödelmeit csakis abban az esetben vonják tőkekamat és megfelelő áll. jövödelmi pótdadó alá, hogy ha az e részben felhívandó váltótulajdonos a beperesített követeléseknek kereskedelmi váltón alapuló természetét esetről-esetre igazolni nem képes.

— **Sajtóperek vándorlása.** Egész csomó sajtópör érkezett a temesvári sajtóbírósághoz Aradról. Ezek közt vannak a következők: Jakabffy Imre és Litsek Béla krassószörny-megyei fő- és alispánnak, valamint Motsidlovszky Ernő oraviczai főszolgabírónak a „Süd-ungar Reform“, illetve Ivacsokivics Szofron volt szolgabíró elleni sajtópöre. Kishalmy Ferencz lippai ügyvéd és lapszerkesztőnek Dölle Gyula volt kereskedelmi igazgató ellen, ifj. Steiner Károly szerkesztőnek Barát Armin szerkesztő ellen, Joanovich Sándor rékasi főszolgabírónak Reck Sándor volt körjegyző ellen, Bárdy Lajos szinigazgatónak dr Brajjer Lajos nagybecskereki lapszerkesztő ellen, Reviczky Urbánnak Szabó Albert resiczai lakos ellen indított sajtópere. A Reck Sándor elleni sajtópereben április 17-re tüzték ki a végtárgyalást; Reck azonban hír szerint semmiségi panaszt adott be, hogy ismét kihuzza az ügyet.

— **Baleset a vasutnál.** Az aradi pályaudvaron Gil a Bálint munkás karja a saját vigyázatlansága folytán két ütköző közé került, mely a kar egész izomzatát szétzúzta. Csonttörés nem történt, a sebesültet a kórházban ápolják.

— **Közigazgatási elzárás nincs.** Hieronymi belügyminiszter igen érdekes körrendeletet intézett Arad megye és Aradváros törvényhatóságához. A közigazgatási hivatalok patriarchális bebörtönözési rendszerét, melylyel az egyéni szabadság oly sokszor megsértetett, lehetőleg gyériteni, ha egyelőre meg nem szüntetni kívánják, de meg azon esetekben is, mikor a közigazgatási hivatalok a börtönbüntetés elvét kimondották, a jogerőre emelkedő záradék az ügyesség által vezetendő az ilyen ítéletre. S jövőben a közigazgatási fogságdíjak nem a közig. fogházak és tolonezházak létesítésére szánt alapnak küldendők, hanem mindenkor az igazságügyi alapnak kell irányítani a fogság-pénzeket. Érdekes, hogy a közigazgatási uton elítélt rab, ha élelmezést nem kíván, az igazságügyi alapnak 10 krt fizet s ha élelmezéssel is ellátatott, akkor huszonhat krajczárral köteles az igazságügyi alaphoz naponként járulni.

— **Tánczpróba.** Koronell A. tánczmester az iparosház nagytermében vasárnap tartotta meg tánczpróbáját a kereskedő kollonnal. A pompásan sikerült mulatságon a négyeseket 50 pár tánczolta. A jelen volt hölgyek névsorát a következőkben adjuk:

Leányok: Kenderessy nőv., Király Mariska (Szt.-Anna), Rudolf Mariska, Steiner Regina, Pelcz Lujza, Groszmann nőv., Grosz Róza, Csatlós Malvin, Grosz nőv., Melchner Mariska, Babes Gizella, Goldstein nőv., Dornány Juliska, Maichin Jozsefné, Jasper nőv., Breiner Regioza (Butyin), Joanovits Aranka, Klima Gizella, Ikonár Laura, Menschl Giza, Korasz Jolán, Mand Róza, Kohn Karolin, Neuman Juliska, Fischer Mariska Bartyik Gizella, Altschul nőv. stb.

Kohn J.-né, Csatlós Józsefné, Neumann Istvánné, Bartyik Józsefné, Schäffer Benóné, Kesztenbaum Adolfné, Ruffné, özv. Kenderessy, Steiner Mórné, Groszné, Melchner Józsefné, Koronell Adolfné, Babesné, Goldsteinné, özv. Maichin Józsefné, özv. Jasper Frigyesné, Joanovitsné, Szegedi Károlyné, Meuschl Mórné stb.

— **A következő üzleti körlevelet** vettük: Ezennel van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy a helybeli piacon 38 év óta fennálló műszer-kereskedésembe a mai naptól fogva Emil fiamat nyilvános czégtársammá fogadtam és hogy üzletemet ezentul Kosztka Gusztáv és fia törvényességileg be-

jegyzett cég alatt osztatlan tőkével tovább vezetni fogjuk.

— **A szinpadról a — dutyiba.** A vidéki városokat igen gyakran szerencsétlítő „első budapesti magyar orpheum-társulat“ igazgatójával történt. Szombaton Csabán tényezőzták össze a piczulákat „szellemes“ és „kiváló műélvezetet“ nyújtó német dalokért s a „Kalabriai párti“ énekes „bohózatért“. Az „erkölcsei siker“ oroszánrésze természetesen a társulat igazgatóját, Komáromi Béla komikusát illette, kit már e válfajban mint a legjobb czigányalakítót ismernek Aradon és Magyarországon legtöbb városában. Vasárnap volt a második estély; Miss Tini meg Mini már a chikus koplékért viharos tapsokat arattak az ideiglenesen felállított vendéglői szinpadon s már az igazgató jelenése következett, midőn a rendnek őre a törvény nevében felszólította Komáromit, hogy kövessse. A pestvidéki törvényszék ugyanis Komáromit sikkasztás és csalás miatt egy havi fogházra és 80 frt költség megtérítésére ítélte, de az igazgató a helyett, hogy az „ülést“ megkezdte volna, „művészi“ körútra indult, mely Csabán ért hirtelen véget.

— **Levélbélyegeket** adományoztak a szegény tanulóknak számára: Zeidek József (Bánkut) 1000, özv. Hóza-Bittó Francziska 288, Kabdebó Gyögy 1082, Mirtl Gyula 197, Héger János 300, Eckhart Ferencz 2600, Krizsán testvérek 1000, Andrásini Nina 450, Hauzer Regina és Janka 2000, Rosti Dezső 220; összesen 9231. Tipula Szilárd 1/2 kilogramm szivarvéget. Arad, 1893. márczius 13. Csik János, egyesületi gazda.

— **Elveszett vasárnap este** a Weyer-kávéházról a színházig egy kettős fedelű arany remontoir női óra. A becsületes megtaláló a rendőrségnél illő jutalomban részesül.

— **Apró hírek.** Temesváron Halasi János szabólegény tegnap délután életuntagságból öngyilkossági kísérletet követett el. — Révén a Klein-féle vendéglőben Arotis György és három cimborája verekedés közben Nihucz Lászlót agyonütötték. A gyilkosokat még aznap letartóztatták. — Boston és Chicago között megnyílt a telefonösszeköttetés, Allitolagez a világ leghosszabb telefonhuzala.

Egyletek, Társulatok.

— **Az aradi vendéglősök és kávéosok** ipartársulata folyó évi márczius 22-é, szerdán délután 3 órakor, a városháza földszinti kistermében tartja meg évi rendes közgyűlést, melyre az ipartársulat összes tagjai azzal hivatnak meg, hogy e közgyűlésen a tisztújítás is meg fog tartatni. Az elnökség.

Színház.

A színház műsora:

Márczius 14. (Kedd) A pezsgő, vigjáték
Márczius 15. (Szerda) Petőfi élete és halála, színmű.
Márczius 16. (Csütörtök) Fanchon asszony leánya, operetta, először.
Márczius 17. (Péntek) Fanchon asszony leánya, másodsor.
Márczius 18. (Szombat) Fanchon asszony leánya, harmadsor.

— **A fehér rózsák.** Kövessy Albert bucsufellépte és jutalomjátékára tegnap este egészen megtelt a színház. A társulat volt kedvencz, jeles tehetségű komikusát meleg tapsokkal s egy szép babérokoszorúval fogadták. Kuplét, kivált a Tarara bum-ra énekelt paródiákat alig győzte a közönség kívánságára újból és újból énekelni. Különben is mókázó kedvében volt és ezért sikerült a közönséget mindvégig jó hangulatban tartani, mert bizony maga a Fehér rózsák című bohózat, amely tegnap először és — utoljára ment, egy pipa dohányt sem ér. Kövessy kívül Pethes, Follinuszné, Sz. Németh és Tárnok: Gizella nyújtottak élvezhető az est folyamán. A rendező gondoskodik arról, hogy ha a színen egy ajtónak be kell zárva lenni, az zárva is legyen, mert roppant komikusan veszi ki magát, mikor a színes azt mondja egy sarkig kinyitott ajtóra, hogy „Nittsem szokhatem meg, be van zárva!“

— **A vasárnapi előadások** az évadbérlétszűnet daczára is zsúfolt ház előtt mentek végbe. A két árvá delutáni előadására még a zenekar ülőhelyeit is elfoglalták. Este a szultán került színpad, mely azonban nem igen elégitette ki a zsúfolt ház igényét, lévén Somlóné teljesen rekedt s így csak markirozhatta az éneket, Nyilasit pedig, ki betegesen feküdt, Hajdu helyettesítette.

— **Színházi hírek.** A mára hirdetett **Paradicsom** előadása Somlóné betegsége miatt elmarad, helyette **A pezsgő**, Murai kitűnő vígjátéka adatik. Szerdán, március 15-én **Petőfi élete és halála** énekes színmű kerül előadásra. Legközelebbi jutalomjáték a **karszemélyzeté** lesz.

Törvényszék.

— **Gondatlan anya.** Monyorón **Popa Jerkán** Anna magával vitte mezei munkára 5 éves gyermekét **A** gyermek hazakivánczolt játszani. Anyja át kísérte a csatorna hidján s vissza ment a munkát folytatni. Este éppen hazatérőben volt, mikor rémülten látta, hogy gyermeke vissza akart jönni s a csatornába esett és belefulladt. Az **aradi törvényszék** tegnap a vádlottat a gondatlanság vádjá alól felmentette.

— **Elvert rendőr.** **Fitus** aradi korcsmájába, a hol vasárnaponként táncz volt, kiküldtek egy **Kresztics** nevű rendőrt. Míg hivatalos minőségben volt ott, semmi baj sem történt, hanem mikor a táncz vége volt s csak több berugott emberre való tekintetből maradt a korcsmában s a gazda kérelmére **Bojtor Györgyöt** rendre utasította, **Argyelán Jován** és **Jovánov Tódor** elverték. Az aradi törvényszék tegnap a hatóság elleni erőszak vádjá alól mindkét vádlottat felmentette.

Táviratok.

A hercegprímás a pápánál.

Budapest, márcz. 13. (Saj. tud. táv.)
A primás májusban Rómába zarándokol. Vele zarándokolnak a püspökök és főurak.

Felfüggesztett hivatalnok.

Budapest, márcz. 13. (Saj. tud. táv.)
A belügyminiszteriumban **Sebestyén** hivatalnokot, mivel a gyógyszerári engedélyek kiadásánál zsarolt, **felfüggesztették**.

Közgazdaság.

Az aradi polgári takarékpénztár közgyűlése.

— március 12.

Az aradi polgári takarékpénztár vasárnap délelőtt tartotta évi közgyűlését saját helyiségében, melyen **Vizer Péter** elnöklete alatt jelen voltak:

Éles Armin, Bonts Döme, Péterffy Antal, Lamberger Lajos dr, Steigerwald Lajos, Remsey István, Dengl Lajos, Reicher Adolf, Schneeberger M., Varga József, Pohl Károly, Grünberger J. Mór, Zemplényi Sándor, Kónya Lajos, Becsey Hugó, Winter Adolf, Schwarcz Jenő, Elias Izidor, Simay István, Kohn Zsigmond, Weiler József, Weinberger János, Szathmáry Gyula, Freyberger Samu, Szabó József, Herold Rezső, Kriván János, Hermann János, Wadovszky Gusztáv, Réthy Lipót, Ernyei Gyula, Valder Dávid, Domonkos Lajos, Fromm Frigyes, Weiler J. Rezső, Gruber Hugó, Reinhardt Fülöp, Mihálik József, Auerbach Miksa, Boros Vida, Csik János, Csepreghi Mihály, Dáni János, Simalya Mihály, Nachtnébel Ödön, Nemes Zsigmond dr, Sonnenfeld Lajos, Zubor Gyula, Nikolits Péter, Barabás Béla, Csámszky Lajos, Bozsik György, Vizer Lajos, Glük Károly, Berán Antal, Millig József, Sarlot Domokos, Barth Lajos, Brusca Alajos, Szathmáry Mihály.

Elnöklő **Vizer Péter** üdvözlőlvén a megjelenteket, annak konstatálása után, hogy 59 részvényes 490 drb részvényt letéteményezett 536 szavazattal, az ötödik évi közgyűlést az alapszabályok 23. §-a értelmében megnyitották nyilvánítva.

A jegyzőkönyv vezetésére **Péterffy Antal** ügyészt kéri fel.

A napirend előtt sajnálkozással jelenti, hogy a pénztárszervezet fáradhatlan buzgalma elnöke, **Müle Lajos dr.** — nagy mérvű betegeskedése folytán — meg nem jelenhetett az ülésen, s épen ezért vezeti ő azt. Indítványozza hogy annak férfinak, ki a takarékpénztár jóvoltáért mindent megtesz, fejezze ki részvételt sürögnyíleg a közgyűlés. Egyhangú lelkesedéssel elfogadtatott. Ezután rövid szavakkal ecseteli a lefolyt üzleti évet, s miután a jegyzőkönyv hitelesítésére **Kónya Lajos** és

Lamberger Lajos részvényeseket kérte fel, az évi jelentések felolvasására tér át.

Pless Mór vezértitkár olvassa az igazgatósági jelentést, melyet a következő kivonatban ismertetünk:

A lefolyt 1892. évben tartósan kedvező pénzügyi viszonyok uralkodtak. A vállalkozási kedv tágabb körökre terjesztette ki hatását, érintve olyanokat is, kik különben új kötelezettségek vállalásánál nehézkesebbek szoktak lenni, de most, a pénz folytonos olcsóbbságának hatása alatt, ők is engedtek az általános áramlatnak. Ezen előnyös helyzet intézetünknek hasznára volt, mert természetszerűen növelte a mérleg jövedelmező vagyontételeit, valamint a tiszta nyeresemény összegét is. És éppen a jelzett körülmények mérlegelése mellett vehettük fontolóra **Andrássy-téri házunk** felépítését is s idevágó javaslatunk kapcsolatban azzal, mely a részvnyitőke fel-emelését hozta ajánlatba, a múlt évi november hó 5-én tartott rendkívüli közgyűlésen ment határozatba. Az ujonnan kibocsájtott 1000 db 100 frtos részvényeink még a lefolyt év végéig 150 frttal befizetve lettek, s azok elszámolása befoglaltatik a mérlegben. Az építkezési ügy mikénti állásáról pedig külön jelentésben számolunk be. A takarékpénztári betételeknél a lefolyt évben elért emelkedés majdnem 600,000 forintra rug, úgy hogy míg tavaly az álladék 905,756 frt maradt, az idén megközelítettük az 1 és fél milliót. E mellett zálogleveleink kelen-dősége is megindult. Tavaly 368,000 frt értékű záloglevél volt kibocsájtva, az idén ezen összeg 872,800 frtra emelkedett s az eladatlan készlet is kevesebb volt, mint a múlt év végén. [A váltóle-számításban a forgalmat lényegesen nem fokozhattuk. Tavaly 3,670,000 frtot, az idén 3,840,000 frt értékű váltókat számoltunk le. Az alkalmas anyag hiánya leginkább ez üzletágnál idéz elő nagy versenyt s a kamattételek olymértvű redukálására vezetett, hogy az üzlet kockázatát annak csekély jövedelmezőségével nem találjuk helyes arányban. A kölcsönzési üzlet egyébként azonban megfelelő emelkedés éretett el. Így a kézi zálogra adott kölcsönök a tavalyi 239,882 frtról az idén 421,267 frtra szöktek fel. A jelzálogkölcsönök pedig 419,807 frtról az idén 904,548 frtra, mely összeghez még 439,000 frttal az ingatlan fedezet mellett fennálló követelések is sorolhatók. A Torna mezővárosánál szereplő tartozás átmeneti természetű lévén, mely még a folyó év első napjaiban ki lett a hazai első takarékpénztár által fizetve. Ez utóbbi tételek kapcsolatban állanak egy a múlt év folyamán megbízásból lebonyolított birtokeladási ügylettel s az ezen közvetítésből nyert haszon a jutalékok címén elszámolt jövedelmek közt bevételeztetett. Tulajdonunk állampapírokban körülbelül 100,000 frttal emelkedett, főleg 4 és fél %, magy. regale váltási állampapíroknak. A forgalomnak az előbbiekben feltüntetett növekedésével ráutalhatunk a jövedelmeknek arányos gyarapodására is. Tavaly a nyers jövedelem 86,198 frt volt, az idén 150,200 frt, melylyel szemben a terheknek 56,253 frtról 96,456 frtra való emelkedése daczára a tiszta nyeresemény az idén 53,800 frtra rug, míg tavaly csupán 29,945 frt volt. A tiszta nyeresemény e jelentékeny emelkedése indokolja abbéli javaslatunkat is, hogy az ez évi osztalék két forinttal emeltessek, miután ezen emelkedés mellett is módunkban áll a nyereséményből különböző címeken több mint 20,000 frtot juttatni a tartalékalapnak.

A jelentés befejezését képező nyeresemény-felosztás lapunkban annak idején közölve volt, itt csak azt emeljük ki, hogy a nyereségből 18,000 frt osztatott ki a részvényesek között; 19,360 frt jutott a tartalékalapnak, 5500 frt tiszteletdíjjal az igazgatóság-, felügyelő-bizottság- és tisztviselőségnek, 1200 frt rendkívüli jutalékkal a nyugdíjalapnak, és 1946 frt a folyó évi nyereség- és veszteség-számlára vezetett át stb.

Ezután a felügyelő-bizottság jelentése szolgált tudomásul. Ugy a felügyelő-bizottságnak, mint az igazgatóságnak megadatott a felmentvény.

A most következő tárgya a napirendnek egy kis vitára szolgált okul, mely azonban a közgyűlés általános megelégedésével záródott. **Pless Mór** vezértitkár ugyanis a vendéglő és építés ügyének jelen állásáról olvasta fel az igazgatóság és a meghívott szakértők jelentését. Tudvalevő, hogy a múlt évben tartott rendkívüli közgyűlés végleg elhatározta az intézet tulajdonában levő telkeken egy redut és vendéglő építését, és az igazgatóságnak az építés intézésére nézve minden irányban teljesen szabad kezét adott azon

megszorítással, hogy 200,000 frtnál többre ne kerüljön az építés.

Az időközben beérkezett két tervvázlatnak szakértői felülbírálása alapján azonban kitűnt, hogy egy czélszerű és jövedelmező épület emelése 250,000 forintot is igénybe vehet. Az igazgatóság tehát az 50,000 frt többletre nézve kérte eddigi felhatalmazásának kibővítését, és ezen felhatalmazás képezte a tárgyalás és döntés szubstratumát. **Nemes Zsigmond** részvényes azonban, ki már a múlt évi rendkívüli közgyűlésen is ellenezte az építést, és bár akkor ellenindítványa mellett egyedül maradt, ez alkalommal újból maga az építkezés ellen szólalt fel. Utána **Barabás Béla** is felszólt és szintén a napirendhez szorosan nem tartozólag hibázta, hogy az építkezési tervek nyilvános pályázat nem iratott ki, bár magát az építkezést pártolja és helyesnek tartja. **Pless Mór** vezértitkár ellenében megjegyezte, hogy az építkezési tervek felett még nincs végleges megállapodás.

A vezértitkár után **Bonts Döme** igazgató is felszólt s a nyert felvilágosítások után úgy **Barabás**, mint **Nemes** is kijelentették, hogy teljesen meg vannak nyugtatva.

A fogadó és redut építésére vonatkozó szakértői jelentésből pótlólag még érdekesnek tartjuk felemlíteni, hogy a legmagasabb igényeket is kielégítő vidadó, szálloda és kávéház czélszerű beosztásához 2000 m. beépített terület teljesen elegendő és hogy az épület villámvilágításra való teljes berendezése csillárokkal, vezetékkel, tartalékgépekkel együtt 1300 db 16 gyertyafény erősségű lángot számítva körülbelül 75,000 frtba kerülne.

A közgyűlés következő tárgyát az alapszabályok olcsó módosítása iránti javaslat képezte, mely az ingatlanok vétele és eladása körül az intézet és igazgatóság hatáskörét a felmerült szükséghez képest megfelelőleg tágitja. Ezen módosítás is egyhangúlag elfogadtatott. Utolsó tárgy az eltávozott **Antolik Károly** felügyelő-bizottsági tag helyének betöltése volt. Erre közfelkiáltással **Szathmáry Mihály** vasuti főmérnököt választották meg.

Végül egyhangú lelkesedéssel fogadtatott **Steigerwald** részvényesnek azon indítványa, hogy az igazgatóságnak buzgó és fényes sikerű működéséért a közgyűlés bizalmat és köszönetet szavazzon.

Ezzel az ülés véget ért.

— **Budapest kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.** 1893. évi márcz. hó 10. Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilon felüli súlyban) 50—52 krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) 50—54 krig. Fialat nehéz (pkint 320 kilon felüli súlyban) 55—55.5 krig. Fialat közép (pkint 251—320 kgr. súlyban) 53—54 krig. Fialat könnyű (pkint 250 kgr. terjedő súlyban) 50—52 krig. — II. Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilon felüli súlyban) 50—52 — Közép (pkint 220—280 kgr. súlyban) 50—52 — Könnyű (pkint 220 kgrig terjedő súlyban) 49—50 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kilon felüli súlyban) 50—51 krig — Közép (pkint 220—260 kilon. súlyban) 50—51 krig. — Könnyű (pkint 220 kgrig terjedő súlyban) 49—51 krig. Sertésárak száma: 1893. márcz. hó 8-án volt készlet 116,823 darab 1893. márcz. 9-én felhajtott: 3150 db. 1893. márcz. 9-én elszállított 1480 db. 1893. márcz. 10-én maradt készletben 118,493 drb. — A hízott sertés üzletirányzata: változatlan.

Szeszület.

— Március 13. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 50.—, kicsinyben 50.50 hordó nélkül, per 100 liter %, beéértve 35 frt fogyasztási adót.

Aradvárosi

Évadbérlet
158. szám.

színház.

Havibérlet
13. szám.

Kedden, 1893. évi március hó 14-én:

A P E Z S G Ő.

Eredeti vígjáték 3 felvonásban. Irta: Muray Károly.

Kezdeté 7 órakor.

Felelős szerkesztő: **Vass Géza.**

M. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége

1401 | 893. sz.

63 3—3

Pályázati hirdetés.

A m. kir. államvasutak Szerencs állomásán, az 1893. évi július hó 1-től megüresedő vendéglői üzletnek ugyanazon időponttól számított három évi időtartamra leendő bérlete iránt, azaz 1896. évi július hó 1-ső napjáig, ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 50 kros bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak Szerencs állomásán lévő vendéglői üzletére 1401. számhoz“ ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, nem különben a kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok, az 1893. évi április hó 15-ik napja déli 12 óráig a m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége titkári hivatalához — posta útján térítve — nyújtandók be. Bánatpénz fejében pedig 100 frt, azaz száz o. é. forint készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapírokban, a nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál Miskolczon az 1893. évi április hó 14-ik napja déli 12 óráig leteendő.

A vendéglői bérletére vonatkozó feltételek, a nevezett üzletvezetőség III. forgalmi és keresk. osztályában (II. emelet) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők; miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmökben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatok figyelembe vételre nem fognak.

A m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül az ajánlott bérösszegre, szabadon választhasson.

Miskolcz, 1893. január 18-án.

Az üzletvezetőség.

2618 | 893.

122 3—3

Hirdetés.

A nagymélt. m. kir. belügyminiszternek 7923 | 1893. sz. a. kelt körrendelete nyomán ezennel közhírré tétetik, hogy a cholera behurczolásának meggátolása céljából a Bosznia Hercegovina északi határán életbe léptetett övrendszabályok oda módosítottak, hogy ezenül Doberlin, Siekovác, B. Brád, B. Sonnok és Brckán, mint egyelőre még tartott vizsgálati állomásokon és csak a következő árucikknek fognak orvosi vizsgálatnak alávetetni.

1. Budapestről származó rongyok ócska ruha és használt fehérnemű.

2. Péterváradról, Eszékről, Orsováról és Husiatyuból (Gácsországbán) származó oly áruk, melyek a ragály terjesztésére alkalmasak. Ilyenekül mindazon áruk tekintendők, melyeket a ragályfogó tárgyak kiviteli tilalmára vonatkozólag m. é. november hó 19-én 91024 sz. a. kelt körrendelet A. és B. pontjaiban felsorolt.

Arad, 1893. február hó 11-én.

A városi tanács.

16367 | 892.

146 3—3

Hirdetés.

A nagym. mk. földmivelésügyi Miniszterium 31060/892. sz. a. a forgalomba hozott kisebb élő állatokkal való bánásmód szabályozása tárgyában a következő rendeletet bocsájította ki.

1.) Kettőnél több borjut, juhot, bárányt kecskét, malaczt, s a kisebb szárnyasokból négy párnál többet össze kötött lábakkal akár köz, akár magán fogyasztás, illetőleg használat céljából szállítani, vagy vinni, s mindezen állatokat tekintet nélkül a mennyiségre ily állapotban bármi célra tartani tilos.

A marhavásárra vitt borjuk, és bárányok lábait azonban azon idő alatt még a vásár tart, s a mérlegelés eszközöltetik legalább 5 cm. szélességű hevederrel összekötötték, mely állapotban az állatok mindenkor szálmára fektetendők. Libák, pulykák, s nagyobb szárnyas állatok, össze kötött lábakkal egyáltalában nem szállíthatók, — s azok házálás esetében csakis honalj alatt vihetők. Halakat kereszttel fűzve szállítani, vinni vagy tartani tilos.

2.) Az 1 §-ban meghatározott mennyiségen felül borjuk, juhok, bárányok, kecskék, malaczkok csak is fedett, s oly kocsikban szállíthatók, hogy az állatok a kocsiiban állhassanak. — E célból a kocsinak szilárd fenékekkel kell bírnia, és sem ezen sem a kocsi oldalainak alsó részén

nyilvános vagy hézagnak lenni nem szabad; Az oldalak felső részén $\frac{2}{3}$ rész szélességben a deszkák, illetőleg a léczek között hézagok hagyandók, hogy az állatot kívülről látni lehessen, és a kocsi levegő árhasssa át.

3.) Bárminemű szárnyas állatot az 1 §-ban meghatározott mennyiségen felül csak ketreczes vagy fonott kocsiokban, illetőleg ketreczekben vagy kosarakban szállíthatók. E ketreczeknek úgy kell készítenie lenniük, hogy az állatok kívülről jól láthatók és megkülönböztethetők legyenek.

4.) Az állatok megfelelő etetéséről, és itatásáról az eladó, vagy szállító illetőleg a tulajdonos gondoskodni tartozik.

5.) Ezen rendelet határozományaiban ülköző eseményeket, és mulasztásokat az 1879 évi XI. t. cz. alapján a rendelet kihágásnak minősíti, mely kihágásnak elkövetői, a mennyiben cselekményük, illetőleg mulasztások, más fennálló törvények szigorubb határozományaival alá nem esnek, 20 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

6.) Jelen rendelet ellen elkövetett kihágások alapján befolyó pénzbüntetések a város állategészségügyi alapjára, illetve állattenyésztésre fordítandók.

Aradn 1893. február 27.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

M. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége.

1474. sz.

117 3—3

Pályázati hirdetés.

sósav, horganyhulladék és talpjelzőszegek szállítására.

A nagyvárad talpfatelítő telep részére 1893. évi Márczius hó 20-tól 1893. évi Szeptember hó végeig.

1930 g (100 kgm.) sósavra
194 ezer darab horgonyzott talpfatelítőszegre és

480 g (100 kgm.) horganyhulladékra
lévén szükség, ezen mennyiségek szállításának biztosítása céljából ezennel nyilvános pályázat hirdettetik

Szállító köteles ha kívánatlik a neki átengedett mennyiség 25 százalékkal többet is az ajánlati egység árral szállítani, mely kívánalomról azonban szállító az üzletvezetőség által még Junius hó vége előtt fog értesíttetni.

A szállítás a magyar kir. államvasutak részére érvényben levő 128381 | 91 sz. alatt kiadott általános anyag szállítási feltételek és a jelen kiírás alkalmával 1474. sz. a. szerkesztett pályázati feltételek szerint eszközözendő.

A fentemlített szállítási feltételek a magyar kir. államvasutak összes üzletvezetőségénél naponta megtekinthetők, vagy posta útján a magyar kir. államvasutak budapesti nyomtatvány tártól 25 kr. vételár lefizetése mellett megszerezhetők.

Ajánlati minták és az 1474 | 93. számú pályázati feltételek a magyar kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségénél díjmentesen kaphatók vagy onnan posta útján kérhetők.

Mindegyik ajánlattevőtől feltételeztetik, hogy a fennebb említett feltételeket ismeri, és azokat egész terjedelmében elfogadja. Az ajánlati mintán a szállítandó anyagok gyártási helye kitüntetendő. Az egészségi ár az ajánlati mintán látható egység szerint minden anyagnál külön-külön számokkal és betűkkel kiteendő. Az 50 krajczáros magyar bélyeggel ellátott és bepecsételt ajánlatok következő külsőzimmel:

„Magyar kir. államvasutak üzletvezetőségének Kolozsvárt.“

„Ajánlat talpfatelítő anyagok szállítására 1474 | 93 számhoz.“

1893 évi Márczius hó 15-én délelőtti 11 óráig a kolozsvári üzletvezetőség anyag és leltár beszerzés osztályához benyújtandók vagy posta útján beküldendők. Bánatpén: gyanánt az ajánlott mennyiség értékének 5 százaléka készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapírokban f. évi Márczius hó 14-dikén déli 12 óráig a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő.

Az ajánlatot az egyes anyagok egész kiírt mennyiségére vagy annak tetszés szerinti részletére lehet tenni.

A magyar kir. államvasutak részére határozottan fenntartatik a jog, hogy az ajánlatok közt minden tekintet nélkül az árra és feltételekre szabadon választhasson, továbbá hogy az ajánlott mennyiségből tetszés szerinti részmenyiség szállítását is átengedhesse az esetben, ha

az ajánlat világosan nem az egész mennyiség szállításának elnyerése s kikötése mellett tételt és végre, hogy a cél elérésére bármily más irányú intézkedést is teheszen.

Egyidejűleg fenntartja magának az üzletvezetőség azon jogot is, hogy addig is mig az ajánlatok fölött döntőleg határozna, egyes ajánlatoknál az ajánlati árak mellett megrendeléseket teheszen.

Az illető ajánlatok ezen megrendeléseket teljesíteni köteleztetnek anélkül, hogy ebből folyólag valamely szállításnak végleges átengedését követelhetnék.

Kolozsvár, 1893 évi február hóban.

Az üzletvezetőség.

3210 | 893.

152 3—3

Hirdetés.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur 4152 | 893. sz. körrendelete nyomán ezenül közhírré tétetik, hogy az észak-német Hayden és hamburg-amerikai hajózási részvénytársaságon kívül a belga és német-alföldi vonalak társaságai is elhatározták, hogy az É. A. Egyesült államok által a bevándorlás ellen gördített akadályokkal szemben f. évi január 1-től kezdve a nevezett államokba csakis I. és II. osztályú utasokat szállítanak, a fedélközöni szállítást tehát melyet eddig majdnem kizárólag a kivándorlók vettek igénybe, beszüntetik.

Arad, 1893. február hó 25-én.

A városi tanács.

3294 | 893.

153 1—3

Hirdetés.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur 10570/1893 sz. a. kelt körrendelete nyomán ezennel közhírré tétetik, miszerint a német kormány tekintettel egy részt a cholera behurczolásának veszélyére, másrészt az É. A. Egyesült Államok által a bevándorlók látogatása céljából hozott rendszabályokra az osztrák magyar birodalomból jövő kivándorlókat a Német országba való lépéstől eltiltotta és intézkedett hogy minden kivándorló, különösen kik csak fedélközi jeggyel bírnak vagy az átkeleszoló hajójeggyel egyáltalán nem bírnak a német határon viszontasíttassanak.

Arad 1893. február hó 25-én.

A városi tanács.

7092 | 93. sz.

M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetés.

A magyar királyi államvasutaknál rendszerített hivatalnoki állások keretében több műszaki, nevezetesen pályafentartási mérnöki állás üresedésben lévén, ezen állások betölthetése céljából nyilvános pályázatot hirdetünk s felhívjuk a pályázni kívánókat, hogy az alább jelzett feltételek szerint kellőleg felszerelt folyamodványukat legkésőbb folyó 1893. évi márczius hó 20-ig a magyar királyi államvasutak igazgatóságának titkárságához Budapest VI. kerület Andrassy ut 75. szám első emelet nyújtásuk be.

Később beérkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

A pályázó kimutatni tartozik hogy:

1.) magyar honpolgár s a magyar nyelvet tökéletesen bírja.

2.) 35 évnél nem idősebb;

3.) ép és egészséges testalkattal bír, mely körülmény pályorvosi bizonyítvánnyal igazolandó.

4.) erkölcsi tekintetben fedetlen életű;

5.) vagyoniilag rendezett;

6.) a budapesti, vagy valamely külföldi műegyetemen tanulmányait sikerrel befejezte s a budapesti kir. műegyetemen mérnöki oklevelet nyert illetőleg, hogy külföldön nyert mérnöki oklevele a budapesti műegyetemen szabályszerűleg honosított.

Kivételesen pályázhatnak oly műegyetemet végzett halgatók is, kik az oklevelet még meg nem honosították, de annak egy év alatti megszerzésére, illetőleg honosítására köteleztséget vállalnak.

A sajátkezűleg írott folyamodványok, a felsorolt minősítéseket igazoló eredeti, vagy hitelesített okmányokkal felszerelendők.

Budapest 1893. február hóban.

Az igazgatóság.

Whizás

és a belső szervek elzsírosodása
nehéz lélegzetréttel, vérkeringési akadályllyal, szív-
gyöngeséggel együtt, különös életrendi szabályok köve-
tése nélkül is gyógyítható a

REDUKCIÓ-LABDACSON

használatával, rendel Schindler Barnay dr. cs.
tanácsos, fűrdőorvos Marienbadban és készítik a
marienbadi „Adler“-hez címzett gyógyszerárban.
Kapható minden gyógyszerárban.

Egy doboz ára 2 frt. Vidéki megrendelések 2
frt 20 kr. előleges beküldése mellett bérmentve
vagy utánvétellel küldetnek.

KAPHATÓ:

RING LAJOS

„Angyalhoz“ címzett gyógyszerárban Aradon,
11 5-12 Asztalos Sándor-utca 1. sz.

Hirdetés.

A nagylaki ág. hitv. ev. egyház épít-
tetni kíván egy tanítói lakot, mely 2600
forintra van előirányozva. Ezen munka
árlejtésen, mely **folyó év ápril hó
4-én délelőtt 10 órakor** az egy-
ház gondnoki irodájában ejtve meg,
fog kiadatni. A terv és költségvetés ne-
vezett helyen bármikor megtekinthető. Az
egyház főtartja magának a jogot a vál-
lalkozók közül választani.

Nagylakon, 1893. márczius 11-én.

183 1-1

Egyházi előljáróság.

171602.

M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapesti északi fő-
műhely telepén lévő munkásvendéglőnek és ven-
déglői lakásnak f. 1893. évi majus hó 1-től szá-
mitandó három évre leendő bérbeadására ezen-
nel nyilvános pályázat hirdettetik.

Az említett műhelyi telepen körülbelül 1400
munkás dolgozik, és a vendéglő helyiségek a szük-
séges berendezési tárgyakkal a m. kir. államva-
sutak igazgatósága által vannak berendezve.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a ven-
déglő bérlője által az északi főműhely munkása-
inak, a kiszolgáltatott étel és italok fejében az
északi főműhelyfőnökség utalványozása alapján
nyújtott hitelnek megfelelő összeget, — mely
azonban munkásonként és félhavasokként 5 frtnél
nagyobb összegre nem ruhgat, — az érvényben
levő szabályzatok szerint a munkások keresetéből
a bérlő részére minden hó 1-én és 15-én hivatal-
ból levonattja.

A feltételek, melyek mellett az említett he-
lyiségek bérbé adatkak, a pályázati határidőig
naponkint az igazgatóság műhelyi szakosztályá-
ban (Andrássy-út 75. sz. III. em. 8.) és a máv.
budapesti északi főműhely főnökségénél (Kőbányai
út) ingyen átvehetők, vagy ugyanezen helyek-
ről posta útján is megszereshetők.

Az ajánlatok lepecsételve és „Ajánlat a
171602/92 számhoz az északi főműhelyi vendéglő
bérbevételére“ 1893. évi márczius hó 10-én déli
12 óráig a magy. kir. államvasutak igazgatósá-
gának műhelyi szakosztályában átadandók, vagy
oda posta útján megküldendők. Az ajánlatokhoz
ajánlattevő a feltételek egy példányát kellően
kijelöltve tartozik csatolni. A csatolt feltételek
ajánlattevő által két tanu előttemezése mellett
irandók alá akként, hogy ajánlattevő aláírása
előtt azt is kijelentse, miszerint a feltételeket
mindenekben elfogadja.

Bánatpénz képen 500 frt készpénzben vagy
állami letétekre alkalmas értékpapirokban leg-
késebb 1893. évi márczius hó 9-én déli 12 óráig
a m. kir. államvasutak főpénztáránál letendő.
Az ajánlatban ennek megtörténte megemlítendő,
de a letéti jegy nem csatolandó.

Nem kellően kiállított ajánlatok, vagy olya-
nok, melyek a kitűzött határidő lejártá után ér-
keznek, vagy végre azok, melyekre nézve a bā-
natpánáz nem tétetett le, figyelembe nem vé-
tetnek.

Minden ajánlattevő ajánlatával a pályázat
eldöntéséig kötelezettségben marad; az igazga-
tóság fentartja magának a jogot, hogy az aján-
lattevők közt minden megválasztás nélkül tetszé-
szerint szabadon választhasson, esetleg újabb
ajánlati tárgyalást hirdethessen.

Budapest, 1893. február 3.

Az igazgatóság.

8654—1892.

184—1-1

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék mint telek-
könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Rátz
István kurticsi lakos végrehajthatónak Pantye
Nikulae kurticsi lakos végrehajtható szervengett
elleni 377 frt tőkekövetelés és járulékal iránti
végrehajthatási ügyében az aradi kir. törvény-
szék területén lévő és a kurticsi 340. sz. tjkvben
A. I. sor sz. a. foglalt beltelkes házra az árve-
rest 445 frtban ezennel megállapított kikiáltási
árban elrendelte, és hogy a fennebb meg-
jelölt ingatlanok az 1893. évi április hó 4-ik
napján d. e. 9 órakor Kurtics községhezánál
megtartandó nyilvános árverésen a megállapi-
tott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az inga-
tanok becserának 10%-át vagyis készpénzben,
vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett,
árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó
1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rende-
let 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapir-
ban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881.
60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a
bírósnál előleges elhelyezéséről kiállított sza-
bályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, a kir. tszék mint telek-
könyvi hatóságnál 1892. évi december 1-én.

Vincze,

kir. tszéki bíró.

PSERHOFER J.-féle gyógyszerár

BÉCSBEN, I. ker., Singerstrasse 15. sz. a. „zum goldenen Reichsapfel.“

Vértisztító labdacson, ezélett általános labdacson neve alatt; ez

utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacson
csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna. Lvtizedek óta ezen labdacson általános elter-
jedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszerről készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacson háziszerről ajánlatnak és ajáltattak minden oly bajoknál
melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, májbetegségek, kólika, vértőlulások,
aranyér, bélétlenség s hasonló betegségeknek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak
vérszegénység s az abból eredő bajoknál is: így sápkórnál, idegeességből származó fejfájásoknál stb. Ezen
vértisztító labdacson oly könnyen hatnak, hogy a legesékélyebb fájdalomakat sem okozzák s ennek folytán
még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálaíratból, melyet e labdacson fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb beteg-
ségük után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon
megjegyzéssel, hogy mindenki, aki ezen labdacsonokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, hogy azo-
kat tovább fogja ajánlani.

Schlierback, 1898. október 22-án.

Tekintetes ur!
Alulírt kéri, hogy felette hasznos és kitünő vértisz-
tító labdacsonból ismét 4 csomagot k. ldeni sziveskedjék.
Neureiter Ignác, orvos.

Hrasche, Flódnik mellett, 1887. szept. 12-én.

Tekintetes ur!
Inten akarata volt, hogy az Ön labdacsonai kezeim közzé
kerültek, melyeknek hatását ezennel megjárom: én
gyermekégyben meghúltam olyannyira, hogy semmi
munkát sem voltam képes többé végezni és bizonyára
már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatraéltó
labdacsonai engem nem mentettek volna meg. Az Isten
áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy
ezen labdacson engem is tökéletesen ki fognak gyó-
gyítani, amint már másoknak is egészségük visszanye-
résére segítségül szolgáltak.

Knifcz Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. nov. 9-án.

Mélyen tisztelt ur!
A legforróbb köszönömetem mondom ezennel Önnek
60 éves nagyáném nevében. Az illető 5 éven át szen-
vedett gyomorhurutban és vizkórásban, már életét is
megunta, melyről egyébként le is mondott midőn vé-
letlenül egy dobozt kapott az Ön kitünő vértisztító lab-
dacsonaiból s azoknak állandó használata folytán töké-
letesen kigyógyult.
Legfőbb tisztelettel
Weinrozzel Josefa

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1889. márcz. 27

Tekintetes ur!
Alulírott ismételtén kér 4 csomagot az Ön valóban
hasznos és kitünő labdacsonaiból. El nem mulasztatom
legnagyobb elismerésemel kifejezni ezen labdacson ér-
téke felett és azoknál ahol csak alkalmas nyílak a szen-
vedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hála-
íratom tetszészerinti használatára Önt ezennel felha-
talmazom.
Teljes tisztelettel
Hahn Ignác.

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilészia 1888. okt. 8.

T. ur!
Felkérem, miszerint az Ön vértisztító labdacsonaiból
egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis
az Ön csodálatos labdacsonainak köszönhetem, hogy egy
gyomorbeteg, mely enem öt éven át gyötört, megsza-
badultam. Ezen labdacsonok nálam sohasem fognak ki-
fogyni s midőn legforróbb köszönömetem kifejezem, va-
gyok tisztelettel
Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacsonok csakis a Pserhofer
J.-féle, az „arany bírodalmi almához“ címzett
gyógyszerárban, Bécsben I. Singerstrasse 15. sz.
a. készítettnek valódi minőségben s egy 15 szem
labdacson tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag,
melyben 6 doboz tartalmazzatik, 1 frt 05 krba ke-
rül; bérmentetlen utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr.
Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.
Az összeg előbbeni beküldésénél (mi legjobb
postautalványon eszközöltettük) bérmentes kül-
désel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr. 2 csomag 2
frt 30 kr. 3 csomag 3 frt 35 kr. 4 csomag 4 frt
40 kr. 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt
20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedettséjük következté-
ben ezen labdacsonok a legkülönbözőbb nevek és
alakok alatt utanoztatnak; ennek következtében
kéretik csakis Pserhofer J.-féle vértisztító labda-
csonokat követelni és csakis azok tekinthetők va-

lódinak, melyeknek használati utasítása a Pser-
hofer J. név aláírással feteke színben és minden
egy doboz fedele ugyanaz aláírással vörös szín-
ben van ellátva.

Amerikai köszvénykenőcs gyors és biztos
hatásu legjobb
szer, minden köszvényes és csúsz bajok, u. m.:
gerincz-agy bántalom, tagszagatás, ischias, mig-
raime, ideges fogfájás, főtájás, fülzaggatás stb.
stb. ellen. 1 frt 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs Pserhofer J.-től. Évek
hosszu sora óta vala-
menyi hajnövesztő szer között orvosok által a leg-
jobbnek elismerve. Egy elegánsan kiállított nagy
szelenczével 2 frt.

Általános tapasz Steudel tanártól. Útés és
szurás által okozott sebeknél
mérgecs daganatoknál, ujjkukacsz, sebes-vagy gyul-
dadt-mell vagy más ily bajoknál, mint kitünő szer
lön kipróbálva. 1 tégegy 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fagybalszam Pserhofer J.-től. Sok év óta a fa-
gyos tagokra és minden idült
sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsög-
gel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Utifűvedy, egy általános ismert kitünő házi-
gyógyászati szer, hurut rekedtség, görcsös köhög-
és stb. ellen. 1 üvegecske ára 50 kr. 2 üveg bér-
mentve 1 frt 50 kr.

Élet-esszencia (prágai csöppek) megrontott
gyomor, rossz emésztés és min-
dennemű altesti bajok ellen kitünő háziszser. Egy
üvegesével 22 kr., 12 üveg 2 frt.

Általános tisztító só Bulrich A. W.-től. Kitünő
háiziszser a rossz emésztés
minden következményei, u. m.: főtájás, szédülés,
gyomorgörvés, gyomorhív, aranyér, dugulás stb.
ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Angol csodabalszam, 1 üveg 50 kr., egy kis
üveg 12 krajczár.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszűnteti
a lábizzadást s azáltal
képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábballit
és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy do-
bozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balszam, kitünő szer golyva ellen. 1 üveg
40 krajczár, bérmentes kül-
désel 65 krajczár.

Helső vagy egészség-só kitünő gyógyszer, gyó-
morhurut és minden a
rendetlen emésztésből származó bajoknál. 1 csa-
mag 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az
osztrák lapokban hirdett összes bel- és külföldi
gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak
és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón
megszerezhetők. — Postai megrendelések a leg-
gyorsabban eszközöltenek, ha a pénzüsszeg előre
beküldetik; nagyobb megrendelések utánvétellel
küldetnek. Bérmentve csakis oly esetben történik
a küldés, ha az összeg előre beérkezik, melyeset-
ben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek.

A fenti különlegességek kaphatók Török József gyógyszerész urnál Bu-
dapestben, király-utca 12-ik szám: 126 4-12